

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiececane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la
„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1885, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Martie 1885, a-și înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârzia cu espedarea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 12 Iuliu, 1885.

Grea, de tot grea este situațiunea ce ni se crează nouă românilor din Ungaria.

Măsurile cari se iau în contra noastră sunt de natură de a pune la respect și pre cei mai oțeliți oameni pe câmpul de luptă.

Noi am primit lupta așa după cum ni s'a impus și ne-am dat silință după puterile noastre a face atenți pre guvernânții nostri, că numai potrivite nu sunt mijloacele, cari și le-au ales pentru a ne face să simțim, că unii sunt domnii și alții sunt cei dominați.

Nu aparținem oamenilor ultraiști, suntem și am fost oamenii păcei, dorim înțelegerea și respectarea drepturilor înăscute nouă ca oameni și ca cetățeni ai statului. De e bine ori nu, de e consult sau nu, se se ia și de și măsuri excepționale contra noastră nu noi suntem chiești a judeca, ci cei cu puterea în mână. Datoria noastră e, să facem atenți pre guvernânții nostri, că ar fi timpul ca să venim până nu e târziu la o înțelegere. Ca fi ai unei și aceleași patrii avem datorință de a semna

răul și a cere delăturarea lui. Că există un fel de neîncredere între poporul maghiar și cel român, nici noi cei mai optimiști nu o negăm — dar că înțelegerea ar fi încă posibilă, ne place a crede.

Nu învinovățim aici nici decât pre poporul maghiar, care și el suferă alături cu noi greutățile ce apasă țara, ci voim să constatăm, că pressa condusă de șovinism este obstaculul ce se pune la mijloc, de face înțelegerea imposibilă.

Nu am aprobat, și nu aprobăm deseale gravamine, cari se aruncă în fața poporului maghiar de către ultraiști, căci departe de noi a nu vedea, că alte mâini și joacă aici rolul și alte interese se validitează mai cu efect, până între noi înțelegere și armonia nu este.

Noi ne-am pus din capul locului pre terenul cel legal, recunoscut de monarhul nostru, nu am aprobat din capul locului pasivitatea, care a distrus și puținele forțe de cari mai dispuneam, ci am fost și suntem pentru o activitate încordată pe toate terenele vieții publice.

Am fost combătuți pentru susținerea programului nostru, am fost susținuți jos la popor că conspirăm contra lui și intereselor lui și noi am riscat popularitatea, numai ca să venim la o înțelegere care încă o credem de posibilă.

E vorba de prolongirea perioadei de 3 la 5 ani pentru deputații dietali! Cu acest proiect are să vină majoritatea parlamentară din sinul dietei ungare, ca să nu se creadă că guvernul e motorul principal al acestei acțiuni.

Nu avem nimica contra prolongirii mandatelor dela 3 la 5 ani, am dori însă ca aceeași majoritate să vină și cu proiectul modificării legii electorale, cu care stă în strânsă legătură prolongirea mandatului.

Cine cunoaște excepționalele dispozițiuni ale legii electorale din Transilvania modificate în 1876, va vedea, că mașter de tot suntem tractați noi românii față cu cel mai cardinal drept cetățenesc.

Am cerut și cerem și acum că legea electorală din Transilvania să se modifice.

Un corp legislativ compus după două legi electorale diferite — există numai la noi în Ungaria.

Unul din motivele principale, pentru cari românii în majoritatea lor persistă la principiul pasivității este și rămâne legea electorală excepțională pentru noi.

Aceasta modificată și un punct principal din programul pasivistilor a devenit mort și atunci acțiunea noastră în municipii și chiar la dieta țerei n'are să mai fie împedecată de nimene.

Până nu se va modifica legea electorală, prăpastia ce există între postulatele române și guvern nu va putea fi delăturată și în acest caz înțelegerea în loc de a face progrese spre bine va lua un caracter tot mai acut, fără ca noi să putem fi în pozițiune de a delătura răul.

O politică de tot nechipsuită ar fi aceea, ca acum când e vorba de prolongirea mandatului, să nu se aducă în combinațiune și modificarea legii electorale.

Programul nostru ar deveni în acest caz în ogașele sale cele adevărate, și aceia cari dispun de încrederea poporului ar trebui ca în locul cel adevărat în dieta țerei și în fața lumii să aducă gravaminele noastre spre a fi delăturate.

O altă cale de a ne valida juste pretensiuni ale noastre, noi nu cupoascem și nici nu e permis să cunoaștem.

Tot ce voim e, ca pre cale naturală să reintrăm în barierile legii create la 1867 prin introducerea dualismului. Axioma, că drepturile nu se cer ci se iau, la noi nu poate fi aplicată. Noi vom stărua a cere mereu, ca să înceteze cauza neînțelegerilor dintre noi și în stăruința aceasta a noastră vom rămânea și în casul, când vom fi declarați neamici ai neamului nostru.

Terenul de a ne asemăna noi cu cehii, nu'l putem adopta, și bine o știu cei ce ne combat, că adevărul pe partea noastră este.

În modestia vom lupta și în lupta noastră vom cere mereu, ca să se delătura legea electorală excepțională spre a pune un contrapond față cu programul altmintea nedefinit al conferinței din 1884.

Fi-ne va fi dat nouă ca prin înțelegere reciprocă să ajungem modificarea legii electorale nu o scim, tot ce scim este, că în acel cas poporul român și conducătorii lui naturali preoți și învățătorii n'ar mai fi terorizați prin escomunicări, ci cu toții s'ar pune pre terenul oferit de lege, spre a trimite deputații sei la dieta din Pesta, ca astfel ei încreduți poporului să caute a stabili mai departe un *modus vivendi* între noi și poporul maghiar.

Măsurile excepționale ce se iau în contra noastră, ar înceta și în linisce ne-am putea vedea de dezvoltarea pacinică a afacerilor noastre naționale și bisericesci.

Ne vine a crede, că aceia cari au în vedere numai binele patriei și înflorirea ei vor vedea că drepte și juste sunt postulatele noastre și vădând dreptatea noastră, nu vor persista a rămânea în *status quo*, creat de a face înțelegerea imposibilă.

FOIȚA.

În Nr. 59 al „Telegrafului Român“ a anunțat dl Nicolau Ivan cartea intitulată „Gramatica limbii maghiare; curs practic pentru scoalele secundare, preparandii și mai ales pentru privați de Dr. Ioan Crișan și Nicolau Putnoky, profesori“ și a recomandat-o atât învățătorilor, preoților și notarilor dela sate spre propria întrebuițare, cât și profesorilor și organelor școlare spre introducerea în scoalele secundare. Faima aceasta foarte m'a îmbucurat, de oarece eu tocmai am dorit a afla un atare manual pentru un școlar privat și poate am fost cel dintâi, care am făcut întrebuițare de recomandarea dlui Ivan.

Cetind eu dela început până în fine prețisa carte, cu interesul și atențiunea unui bărbat de profesiune, mi-am ținut de datorință, în interesul tuturor acelor, cari folosesc aceasta carte, precum și în propriul interes al cărții înseși, a mai adăuga la observările făcute de numitul d. recensent încă unele notițe de foarte mare însemnătate și aceasta cu atât mai vădit, cu cât la finea prefaței dnii autori înșiși se roagă pentru observările în privința lacunelor ce se vor descoperi.

Formele: leendek etc., várandok etc., kérendek etc. și încă 7 verbe cu asemenea sufixe pe pag. 82, 92, 105, 107, 113, 114, 117 și 118 nu sunt futur

esact ci futur simplu, care tot aceea exprimă, ce exprimă verbele cu futurul compus: lenni fogok, várni f., kénni f. etc. Prin urmare formelor respective corespund în limba română expresiunile: voi deveni, voi aștepta, voi cere etc. și nu: voi fi devenit, voi fi așteptat, voi fi cerut etc. Futurul esact este: leendettem, leendettél, leendett, várandottam, kérendettém etc., care însă numai foarte arare-ori se mai folosesc.

Explicarea sufixei — nyi (pag. 34), după care aceasta corespunde cuvântului rom. „cam“, și se întrebuițează atunci, când numărul nu se exprimă în mod hotărât, încă nu e corectă. Când ar sta cazul acesta, atunci casierul comunei Reșinari ar trebui ca cuitanța compusă după formularul indus la pag. 137 să o respingă învățătorului N. Burzea cu aceea observare, ca el să arete hotărât numărul sumei. Silaba — nyi se afișe unui cuvânt, ce exprimă o măsură mai ales, când acesta stă în legătură cu un alt substantiv, și corespunde românescului: de, precum: 10 forintnyi összeg=sumă de 10 fiorini.

La nici un cuvânt magh. nu se afișe sufica — an la întrebarea „unde?“ ci numai — n, — on, — en, — ön; asemenea nu se poate aproba scrierea lui „t“ în loc de „tt“, cum ocură aceasta în cuvântul: Kolozsivart (pag. 53), pentru că forma — tt e o prescurtare a sufixei — ott, — ett, ear de alta parte forma „t“ ar putea ocașiona sens fals, fiind și sufixa acusativilui „t.“ S'ar fi cădut la locul acesta

să se fi explicat, care nume de cetăți și de sate stau la întrebarea „unde (hol?)“ cu postpos. — ban, — ben, care cu — n — on, — en, ön, și căror li se poate adăuga — tt, — ott, ett, őtt. Tot așa de necesar ar fi fost a determina mai de aproape (la pag. 66), la care dintre numele de cetăți se adăuga la întrebarea „în cătrău“ suf. — ba, — be, și la care — ra, — re; nici despre întrebuițarea suf. bol, — böl și — röl, — röl după numele de loc, nu aflăm amintire.

Eu cred, că n'ar fi superflu a tracta la locul acesta despre suf. de loc, cu atât mai vădit, de oare ce în punctul acesta adese și ungurii de nascere comit greșeli, dacă ei nu sunt firmi în gramatică.

Numele orașelor și satelor din străinătate (și a celor din Austria) primesc sufixele: — ban, ben, — ba, — be, — böl, — böl, asemenea și numele orașelor și satelor din Ungaria care sunt terminate în consonantele: j, m, n, ny, pr. Romába, Pozsonyban. Abatere fac cele terminate în: halom, precum Köha lom-röl. Ear numele locurilor din Ungaria terminate în celealalte consonante sau în vocale primesc: — n, — on, — en, — ön, — ra, — re, — röl, — röl, — pr. Tolnára, Resináron. Abatere fac: Zágráb, Bród, Győr, Szolnok, Brassó și cele compuse cu szombat, acestea primesc sufixa bol, — böl, pr. Zágrábból, Nagyszombattól. Pécs și Győr primesc în loc de — en, — ön, suf. ett, — őtt: Pécssett, Győrott.

Numele locurilor terminate în — vár și — hely

Dacă însă se crede, că nu e lipsă, ca cetățenii unei și aceiași patrii să useze toți de drepturile lor în mod egal — atunci nu noi purtăm vina la desvoltarea ulterioară a lucrurilor în detrimentul patriei.

Revista politică.

Articolul ziarului „Neue freie Presse” publicat și de noi, prin care se caracterizează așa de nimerit ordinațiunea ministrului de justiție al Ungariei Dr. Pauler, privitoare la cassarea juriului din Sibiu, a făcut mare supărare în presa maghiară. În special guvernamentalul „Nemzet” și a arătat mai mult supărarea, ceea ce era de tot natural, căci el stă mai aproape de cercurile guvernamentale. Ziarelor maghiare nu le vine la socoteală, că un ziaru ca „Neue freie Presse” se pronunță în fața lumii un adevăr, prin care prestigiul Ungariei se fie compromis. Erau dedate adecă aceste diare a ceti laude preste laude asupra liberalismului din Ungaria, și acuma adevărul în toată golătatea lui nu le convine, căci lumea începe a se desillusiona și cearcă a se informa mai bine despre lucrurile de aici.

În amărăciunea sa ziarul „Nemzet” ajunge până la amenințări, uitând că tocmai amenințarea este arma cea mai slabă, mai ales când ea este îndreptată contra celui mai puternic.

Măsurile excepționale tot mai mult vor compromite pre guvernatorii dela noi. În legătură cu supărarea pentru descoperirile ziarului vienez vom mai aminti și fiascul unguirilor în congresul gimnasticilor dela Dresda. Capitala Saxoniei de vre o câteva zile este locul sărbătorilor gimnasticilor germani, adunați în număr preste 20,000. La aceste sărbători festive ale gimnasticilor germani s'au dus și câțiva patrioți moderni din generațiunea politică mai proaspătă. Domnul Eugen Bokelberg s'a urcat pe tribună, a aninat o cunună cu inscripțiune ungurească, și a început a spune colegilor germani ce simt pentru ei colegii lor unguri. Împregiurarea că cununa cu insignii și inscripțiune ungurească a fost pusă pe tribună a produs turburare în germani, s'a făcut încercare de a îndepărta cununa cu forță. În cele din urmă presidentul sărbătoarei a liniștit spiritele turburate depărtând cununa de pe tribună, pentru care ea nu era potrivită.

Aceasta scenă picană dintr'altele a făcut revoluție în presa dela noi. Este ușor de explicat această revoluțiune, dacă considerăm că oamenii dela noi nu-și mai trag seamă cu lumea din afară. Exemplul din Dresda ne arată, că fructele șovinismului maghiar încep a se manifesta pretutindenea. „Ungurii subjugă pre germani, subjugă pre Ardeleni, deci jos cu coroana ungurească”. Aceasta a resunat din pepturile a 20,000 de germani intruniți la Dresda din toate părțile locuite de germani. Așa vor striga ați mâne în București, Brăila și Galați, așa în Rusia și Italia. Și este natural ca oamenii așa se strige, deoarece dintre toate persecuțiunile, cea politică este mai veninoasă mai lipicioasă, după cum ne dovedește viața de toate zilele. Mai are apoi această persecuțiune și avantajul, că ea este cea mai urgisită dintre toate câte au existat până acuma și staturile de drept au creat privilegii pentru criminalii politici.

Maghiarii se nu treacă ușor preste doctrinele istoriei. După anii 1848—49 emigrații unguri ca martiri ai ideilor liberale erau sărbătoriți pretutindenea și tricolorul unguresc purtat în glorie.

Astăzi?

În Dresda sunt insultați maghiarii ca apăsătorii germanilor și tricolorul lor este violat, în București sunt insultați ca apăsătorii românilor, în Paris insultați, ca unii, cari sugrumă libertatea popoarelor doritoare de progres.

Reuniunile de maghiarisare voesc să amalgameze pe calea socială. Răspunsul tot pe calea socială l'au dat germanii în număr preste 20,000 adunați în Dresda.

Să nu ne mirăm dacă vedem că lumea din afară mai cetesce și prin „Neue freie Presse” din Viena mai cetesce și prin „La Revue du Monde Latin” din Paris, cetesce și prin „Național Zeitung” din Berlin, ca se tăcem ziaarele din România, căroră le sunt închise granițele Ungariei.

Lumea dorește să fie informată și ea cu cât e cineva mai îngădit și mai îngrijat ca informațiunile să fie unilaterale, cu atâta e mai neobosită în inventarea de canaluri, prin care să străbată adevărata stare de lucruri.

Cu privire la cestiunea dintre Anglia și Rusia, cetim în ziarul „România”:

Panica ce stadiul cestiunei anglo-ruse a provocat zilele din urmă asupra diferitelor piețe europene era poate, până la un punct, îndreptățită. Precum am mai constatat în aceste coloane, incidente nouă de un caracter destul de grav se produc. Dar situațiunea e departe de a fi atins gradul de acuitate ce înfățișa acum vre o două luni și jumătate, în momentul când guvernul rusesc adresa un fel de ultimatum Angliei și când acesta se arma până în dinți.

După scirile publicate de ziaarele cele mai bine informate din Londra, iată unde stau lucrurile: guvernul rus nu pretinde la posesiunea defileului Zulficar, ultim antepost al Heratulului, și cabinetului din Londra n'are prin urmare ce să-i refuze. Rusia reclamă, în împregiurimi de Zulficar, nisce pozițiuni strategice ce ar echivala, după englezi, cu ocuparea chiar a defileului, căci ar pune localitatea cu deservire la dispozițiunea neamicului. Asupra acestui punct se învertesce diferendul anglo-rus.

În realitate, aceeași divergență de vederi separă pe cele două țări înainte de căderea cabinetului Gladstone. Și ceea ce pare a-l agrava ați, după părerea unora, este aflarea la putere a lordului Salisbury și a lordului Randolph Churchill.

Acestia trec ca fiind hotărâți să nu cedeze cu nici un preț pretențiunilor guvernului rusesc, de vreme ce din partea dlui Gladstone se mai aștepta oare-cari concesiuni.

În cât privește mișcările trupelor semnalate la hotarul afgan, ele constituiesc partea cea mai neliniștitoare a situațiunei. Unele diare sunt incredințate că, în toate casurile, lordul Salisbury nu va lăsa ca diferendul cu Rusia să degenereze într'un conflict armat. Dar nu se poate afirma cu aceeași siguranță dacă conflictul armat nu va izbucni de sineși. Dacă rușii n'au încălcat încă defileul Zulficar, nu e mai puțin adevărat că concentrează forțe relativ considerabile în vecinătate, pe când afganii, în prevederea unui atac, se întăresc și iau pozițiune. Independent de ori-ce idee politică, oficerii ruși ard pe față de dorința să reînceapă afacerea dela Pendjeh, precum și afganii încă doresc să spele înfringerea ce au suferit în aceea împregiurare.

În Europa asemenea aspirațiuni militare ar fi ușor să se reprimese. Dar la o așa mare depărtare, lucru nu e de loc ușor. Aici a fost pericolul situațiunei și tot aci este și acum.

În sferele bine informate din Petersburg nu se contestă într'un mod absolut esactitudinea informațiunilor ziarului „Times” privitoare la ocupațiunea Zulficarului; cu toate acestea, se crede că astă nouă tate este prematură.

Dacă chiar ar fi să se realizeze, faptul n'ar avea un caracter prea neliniștitor.

La Peterburg se contestă categoric esactitudinea declarațiunei lordului Salisbury, după care Rusia ar fi consimțit să lase Zulficarul în puterea Emirului.

Se afirmă, din potrivă, că dl Gladstone, puțin mai nainte de a se retrage, a consimțit la ocupațiunea Zulficarului de către Ruși și se crede că lordul Salisbury nu va face dificultăți în această privință.

Astfel ocupațiunea se va face cu consimțământul Angliei și n'ar putea deci să provoace vre-un incident.

„Ar fi însă cu totul altfel, dice un corespondent din Petersburg al unui ziar, dacă lordul Salisbury s'ar încerca să păstreze trecătoarea Zulficar pentru protejatul seu, emirul Abdurahman, căci atunci guvernul rus va scăpa de îndată acest punct și conflictul ar fi neînălăturabil.”

La situațiune.

O întreagă serie de persecuțiuni s'a îndreptat asupra noastră în timpurile din urmă.

Deocamdată ne mărginim la înregistrarea dispozițiunilor luate față cu noi, rezervându-ne a reveni asupra lor la timpul său.

Reproducem în traducerea „Gazetei Transilvaniei,” după unele corecturi esențiale noua ordinațiune a ministrului nostru de culte cu privire la destituirea învățătorilor noștri.

Tot spre a ilustra situațiunea reproducem și emisul ministerial adresat superintendentului din Sibiu.

Eată aceste două acte publice:

În potiva circularii mele Nr. 32.225/1878 dela 13 Ianuarie 1880 și Nr. 13.645 dela 17 Iulie 1882 s'au întâmplat de repețite-ori casuri, ca învățătorii dela scoalele greco-orientale confesionale să fie fără motive destituiți din postul lor, cu toate că nu s'au făcut culpabili în sensul art. de lege XXXVIII: 1868, §. 138 de o grea neglijență, de un escos în contra moralei sau de un delict civil. Spre a evita în viitoriu asemenea casuri și ca să fie apărât dreptul de inspecțiune supremă în deplină măsură, în viitoriu toate hotărârile luate în afaceri disciplinare ale învățătorilor greco-orientali, în cazul când stabilesc o destituire, sunt a se așterne aici, împreună cu toate actele de anchetare spre a se revisui.

Acei învățători, cari vor fi destituiți fără aprobarea mea, vor fi earăși așezați în postul lor prin autoritățile administrative, deoarece o asemenea destituire este nulă și fără valoare (semmis és érvénytelen). Se înțelege că această procedură este de a se urma numai față cu învățătorii cu calificățiunea recerută, căci instituirea de învățători, cari nu au calificățiunea stabilită prin art. de lege XVIII: 1879, este nevalabilă și de aceea neadmisibilă.

Despre aceasta am onoare a încunosciița prea Venerabila autoritate superioară bisericească, ca să-i placă a o

pot primi în loc de — on, — en suf. tt, pr. Új-vártt Szombathelytt.

La ceea ce privește mai departe regulile despre adaugerea suficelor, trebuie se observ, că acestea numai superficialiter sunt avintite, ca și când aceasta s'ar înțelege tot de sine; nici singur una nu e tractată pe deplin, căci ar fi trebuit să se spuie; care dintre cuvintele de ton comun primesc sufixe de ton afund și care de ton înalt; care dintre cele de ton afund și comun primesc — ak, — at, am, — ad, — atok și care — ok, — ot, — om, — od, — otok; tot așa: care dintre cuvintele de ton înalt primesc — ek, — et, — em, — ed, — etek și care — ök, — öt, — öm, — öd, — ötök; mai departe: care cuvinte primesc suf. pos. de pers. a treia în forma; — a, — e, ok (uk) — ök (— ük) și care în f, — ja, — je, — jok (juk), — jök jük). N'ar fi fost fără scop a fi făcut pe studinte cunoscut cu cele mai importante din învățătura despre formarea cuvintelor,

Nu este circumscrisă de ajuns nici regula despre formarea perfectului (pag. 61 și 62), căci și verbe terminate în j, ly, ny primesc — t simplu pr. vájt (a săpat), hányt (a aruncat), folyt (a curs.). Dacă ar fi adevărată regula pe pag. 64, ar trebui să se dică: látottam, kergettettem, látogatottam etc. ceea ce n'ar fi corect. La nota 3 pe pag. 77 aparțin și acelea verbe, la care înaintea lui „t” ocără o consunantă, pr. szánt-s, kiált-s, haj-t etc. La es-

ceptiuni ar fi trebuit să se adaugă și cuv. lót=löss. Nota 1, pe pag. 93 despre lăpădarea term. acus. „t” valorează numai pentru astfelu de obiecte, care sunt proveđute cu suf. pos. de pers. 1-a și 2-a din sing. și nu în general. Pe pag 119 se dice, că verbele, a căror rădăcină se termină în s, sz, z, primesc în pers. a 2-a din sing. (timp pres. f. nehot) în cele mai multe casuri în loc de sz sufixa — el, ol, ceea ce după usul autorilor maghiari nu se poate accepta. Deși în limba poporului se folosesc forma aceasta, ea totuși nu trebuie să se imiteze. Nota de pe pag. 29, după care numele posesive se formează din nomin. plur. punând în loc de „k” suf. „m” nu e generală, pentru că prin „m” nu se formează alta de cât singur pers. 1-a. Tot așa de neîndetaiată este și nota de pe pag. 47, după care excepțiune dela regulă fac numai cuvintele: fej, fül și hely. Unde rămân cuvintele: vaj, haj, nyil, mely, hány, könny, menny, husz, vas?

De altmintea ar fi trebuit să se amintească aici că cu unele excepțiuni și cuv. term. în ly, z și zs primesc un „t” simplu pr. pénz-t, király-t, darázst etc.

Poate că mi se va reflecta cumva la aceasta că prin grămădirea regulilor, cartea va înceta a deveni un curs practic de învățământ și cumcă rămâne la dispozițiunea profesorului a îndeplini lacunele; dară nu trebuie uitat, cumcă cartea este menită „mai ales pentru privați” și că „ca atare ea vrea să-și sigure un cerc de activitate afară de școală.”

Cu privire la „Cap I.” am se observ, cumcă alfabetul magh. nu numără 38 ci 39 de litere, de oare-ce și „ds” aparține la acelea. Sau doară cuvintele: dsida, lándsa, findsa, banda, dsindsa se le scriem cu „dzs”? Nu mai puțin m-a supris împregiurarea, că dnii autori la explicarea literelor: ö, ő, ű, ú își iau refugiul la limba germană, indigítând numai simplu la tonurile germ. ö, oh, ú, uh în cuv. öfters, Hölle, Höhle, Glück, Mühle, la care dênșii firesce presupun, cumcă aceia care voesc a învăța pronunțarea magh. trebuie se fie deja inițați în cetirea germană. Cu această explicare un student privat, care nu scie ceti nemțește nu se poate mulțumi. Împregiurarea, că limba română n'are sonuri corespunzătoare celor magh. ö, ű, e întru adevăr fatală, însă precum pe escamatori nu puteri supranaturale, ci anumite apucături măestrite îi fac destoinici, astfelu și pe învățător numai anumite apucături fine și practice îl pun în poziție de a scî se facă pe elevii săi se priceapă în anumite casuri și cele mai grele partii.” Eu de exemplu aș fi explicat rostirea acestor litere astfelu: Când voim se exprimăm litera ö, trebuie se adunăm la olaltă buzele tocmai ca la fluierat și apoi se cercăm a rosti litera é; în asemenea mod trebuie se facem, când voim a exprima litera ű, cu aceea deosebire, că acum trebuie se cercăm a rosti litera i. Sonurile astfelu produse corespund literelor: ö, ű.

(Va urma.)

lua la cunoștință și a dispune mai departe, totodată observând cu toată stima, că am provocat comisiunile administrative, de a aduce la cunoștință această dispoziție a mea solgăbirărilor și primarilor orașelor cu magistratul regulat și a i avisa, că în cas când nu se poate documenta aprobarea mea la destituirea de învățători, trebuie să considere de a lor strictă datorie sub responsabilitatea personală, de a așeza pe învățătorul respectiv earăși în postul său.

Budapesta, 13 Iulie 1885.

Trefort.

Prea venerabile.

Dorințele și îngrijirea, pe care dta mi le-ai împărtășit referitor la dispozițiile luate în destituirea instrucțiunii limbii maghiare — într'un memorandum adresat mie — me îndeamnă a face unele observări, la cari aș vrea să adaug un sfat potrivit cu vremea.

Nu i de lipsă să declar repezind, că în numita destituire nu pot să me abat dela direcțiunea urmată până acum, nici să dau mâna la vre o transacțiune. E o axiomă a politicii mele de instrucțiune, că trebuie să înaintăm consecuent în această destituire pe calea, pe care au apucat-o legislațiunea și guvernul, și să ne potrivim tot mai mult și mai mult cu intențiunile legii. Simțim necesitatea unei culturi în două limbi. Aceasta o dovedesc mai înainte de toate primirea limbii germane în rândul obiectelor obligate de învățământ la școlile noastre medii. Scim bine, că cunoașterea cel puțin a unei limbi străine cultivate, este ați mai mult decât ori când de o eminentă importanță practică și o condițiune pentru cultura mai înaltă socială și științifică. De altfel zace în natura lucrului, că interesul statului, cum și interesul singuraticilor cetățeni pretinde lăfirea limbii legislațiunii statului și administrațiunii în toate părțile patriei, în toate păturile populațiunii poliglote. E vorba de generalizarea cunoașterii și folosirii limbii maghiare. Aceasta nu însemnează „a desconsidera” sau „a apăsa” limba germană, care se învață în școlile noastre. Desaprobările unor nemulțumiți nu pot nimic schimba.

Sașii ardeleni se nu se lase a fi seduși prin devisele agitatorilor, ci se calce pe calea indicată de natura și interesele statului modern ungar. Ideea de stat maghiar le oferă toate garanțiile de fericire. Nu prin aderarea la un sistem artificial de separare sau chiar ridicând îngrijitoare conflicte, ci numai punându-se de bună voie într'o mai viață și mai intimă comunicare cu populațiunea maghiară vor promova cu succes interesele patriei comune și ale lor proprii.

Durere că în această direcțiune sașii ardeleni au lucrat foarte puțin. Cunoșc cauzele acestei neîmbucurătoare stări. Dacă tinerimea e crescută acasă în acel escluvist spirit, care nu se poate împăca cu naturala dezvoltare a statului, o îmbucurătoare schimbare curând nu se poate face. Dar această grea piedecă e strins legată cu o altă împiedicare, anume cu dominantul obicei de a trimite pre tinerii hotărâți pentru cariera de instructori, îndată după absolvirea studiilor umanitare, în străinătate și ai lăsa să se și absolveze totdeauna studiile academice la institutele superioare străine. Acești tineri își însușesc în vârsta celei mai mari docilități foarte ușor părerii, cari împiedică înțelegerea și simpatia pentru actuala configurare a statului maghiar, și astfel cu totul se înstrăinează de patria maghiară — dacă nu și de pământul patriei. Astfel se întorc în acest cas teologi și candidați de profesură plini de tendențe și părerii, cari stau în cel mai evident contrast cu interesele statului și dau mereu nouă hrană antipatiei, cu care în anumite cercuri sunt întâmpinate instituțiile și dezvoltarea statului maghiar modern. Dela această dispoziție însă până la conflictul cu legea, care se poate presimți, e numai un pas. Nu-i nici o minune dar, că bărbați crescuți în acest spirit nu sunt nici aplecați, nici în stare a merge înainte cu bune exemple generațiunii nouă, și cresc pe tinerii dați pe mâna lor în acelaș escluvist și dușmănos spirit.

Nimeni nu poate prețui mai mult ca mine adinea înrîurire a studiului la acele înalte școli ale științei, la cari cei mai însemnați și mai renumiți profesori ai timpului nostru lucră în marele cerc al școlarilor setoși de știință. De ani trimet eu tineri harnici, cu zel mai mare pentru știință la universitățile străine să se desvolte în specialitatea lor. Dar aceasta nu trebuie să fie chiar începutul, ci sfârșitul; cele mai capabile puteri tinere să cerceteze însemnatele universități străine numai după câștigarea cunoștințelor speciale temeinice, pentru a câștiga într-însele cultura mai înaltă în specialități. De o parte pregătirea, ce o duc cu sine, precum și etatea mai înaintată oferă o garanție pentru un studiu mai plin de pătrundere și mai rodnic, pentru folosirea mai intensivă a timpului cerut de lucru; de altă parte se admite, că aceleași împiedicări au o favorabilă înrîurire asupra dezvoltării părerilor și convingerilor în genere și micșorează admisibilitatea veletăților politice în mod esențial. Este dar din toate privirile de dorit, ca și acei tineri ardeleni sași, cari se dedică unei chemări, ce pretinde o cultură științifică, să și câștige temelia culturalei lor speciale științifice mai mult pe pământul patriei, și numai după câștigarea cunoștințelor temeinice și în etate mai înaintată să fie trimiși la universități străine pentru cultivarea mai înaltă în specialități. La acestea se referă potrivit sfat, pe care laș da acelora, cari au influență asupra bisericeii și școlii autonome a populațiunii ardelenes-săses-i.

Creați o academiă teologică-filosofică, la care teologii și candidații de profesură să absolveze recerutele cursuri speciale și să și câștige cunoștințele, cari să formeze temelia.

Acest institut să și facă de problemă creșterea tinerilor în credință lui atât în spirit modern științific, cât și în spiritul constituțiunii, în spiritul credinței către stat și patrie — pentru chemarea lor viitoare.

Mijloacele materiale ce se cer pentru o astfel de întreprindere, nu-i vorbă, nu se pot aduna ușor. Dar dvoastră întrețineți o școală din fondurile universității săsesce; aceste fonduri s'ar putea folosi acum pentru crearea unui institut mult mai însemnat și din punct de vedere confesional — crearea unei facultăți teologice-filosofice. În casul când aceste fonduri nu ar fi de ajuns, împlinirea lor s'ar putea mijloci ușor. Crearea acestui institut nu ar învolva renunțarea la școala reală. Întru cât adică socotiți dvoastră, că ar fi de dorit, să se susțină această școală din considerarea împiedicărilor locale și activității ei de până acum, eu nu aș fi neaplecat, să țin cont de această trebuință prin intervenirea statului, respective prin crearea unei școli reale de stat.

Dacă cuvioșia voastră veți suscita în cercul activității dvoastre crearea unei facultăți teologice-filosofice și ați câștigă interesatele cercuri eventual pentru propusul *modus procedendi*, eu nu voi zăbovi a face pașii necesari în interesul școlii reale și a ve oferi ajutoarea mână pentru ajungerea scopului dvoastre în ambele direcțiuni.

Primiți Prea Venerabile, asigurarea deplinei mele stime.
Budapesta, 9 Iuliu 1885.

Trefort m. p.,

Crima de omor din Șibot.

Șibot în 22 Iuliu n. 1885.

Casul de omor, despre care v'am dat o scurtă notiță, a făcut o impresiune senzațională și a provocat o spaimă mare la toți locuitorii comunei Șibot. Și nu este nici mirare, pentru că judele Vasile Măndeanu a fost un om onest, iubitor de dreptate și devotat comunei, al cărei primar zelos a fost de un an încoace, și bisericeii, care o servea ca prim episcopit cu un zel rar. Tot împiedicatul a luat parte la dorerea familiei, pe carea au trebuit să o părăsească în cea mai vigoasă etate — el a fost numai de 34 de ani. Prin muncă onestă și intensivă și prin o putere morală esemplară Vasile Măndeanu, care de copil rămăsese orfan de tată, a ajuns la o stare materială bună și la primele funcțiuni în comună, cu cari l'au onorat consătenii sei drept recunoștință pentru firmitatea caracterului său și pentru interesul cel viu ce l-a arătat pentru interesele publice.

Luni s'au făcut secțiunea judecătorească și s'au arestat trei indivizi asupra cărora s'au ivit băneli grele, și anume: Nicolau Miclea și doi nepoți ai acestuia Ignat Viorel și Vasile lui Toma Miclea, la cari s'au aflat pe vestminte pete de sânge. Vestmintele petate sunt predate judecătorecii ca *corpora delicti*. Cercetarea de până acum n'au constatat încă nimic pozitiv.

Pentru explicarea acestei crime sunt silit a atinge unele antecedente, cari aruncă o drastică lumină asupra comunei Șibot.

Sunt douăzeci și cinci de ani de când această comună este sfâșiată de nefericite lupte de partidă. Familia Viorel, puternică prin numărul cel mare, prin influența și averea sa, întrunind de pe la anii 1840 până către anul 1868 toate funcțiunile de frunte ale comunei, a provocat prin abuzurile și volniciile sale o rezistență latentă, care însă mai târziu dela anii 1861—1880 a trecut într'o opozițiune înverșunată reprezentată de familia Miclea, al cărei agil reprezentant a fost Nicolae Miclea. Mai târziu familia Viorel a suferit o catastrofă totală perzând membrii sei funcțiunile de frunte ale comunei: preoția și primăria. Primăria a trecut la oamenii din tabăra lui Miclea și anume Nicolae Miclea a fost jude în două rânduri. Prin o prigonire intensivă asupra familiei Viorel — capul numit al familiei Miclea a provocat earăși elementele risipite din familia Viorel la o rezistență energică, în fruntea căreia după moartea preotului bigam I. Viorel a stat Vasile Măndeanu.

Vedând familia Miclea că a pierdut cârma din mână, ea s'a cugetat earăși la redobândirea influenței, însă fiindcă aceasta era imposibil acum, Nicolae Miclea a recurs la mijloace violente. De acea opiniunea publică din Șibot susține, că dinsul ar fi autorul intelectual al crimei de omor sau poate chiar și făptuitorul direct. Feresce aceasta e acum numai o supozițiune, o concludiune din raportul de dușmănie ce au existat între aceste două familii.

Sunt foarte instructive peripețiile luptei de partidă ce au sfâșiat comuna Șibot de un pătrariu de veac încoace.

Archivele consistoriului nostru din Sibiu, archivele judecătoriilor și autorităților politice competente pot da o bună orientare despre fazele acestei lupte nefericite, care s'a manifestat în diverse acte de prigonire reciproce, în certe și sveți nesfârșite cari uneori luau proporțiuni de tot amenințătoare în procese și arătări preste arătări.

Acum însă certele au resuflat prin crima ce v'am comunicat Ori-ce om, care a cunoscut certele și natura oamenilor angagiați la această luptă, a fost pregătit la urmări grele și fapta ne arată, că într'adevăr asemenea certe nu pot avea alte urmări.

Suntem numai la începutul criselor. Poporul e foarte agitat și numai bunul Dumnezeu știe, ce poate să mai urmeze din acest cas grav, dacă nu-i va succede judecătii a erua și pedepsi pe ucigași.

În fine trebuie să observ, că comuna Șibot a avut până pe la anii 1840 nisce locuitori foarte pacinici, dar după acea a crescut o generațiune violentă, mică la număr însă resolută și gata la orice act de violență. Isprăvile de un pătrariu de veac ale acestei generațiuni se arată acum prin o sălbătăcire generală a oamenilor. În Șibot siguranța persoanei și a averii este pusă sub slabe garanții: când se sălbătăcesc oamenii și se pierde simțul moral și religios din trănși, acte, cum este și casul de omor relatat, sunt fructele naturale ale unei astfel de sălbătăciri.

Despre rezultatul ulterior al investigațiunii ve vom înștiința la timpul său.

X.

Varietăți.

* („Res Kultur-egylet-ianae.”) Diariul „Pester-Lloyd” de ieri publică o telegramă din Cluș, în care se spune Europei civilizate, că reuniunea de maghiarizare e marfă scutită de tarifa postală. Ne spune că toți restauratorii și advocații se vor provoca să spriginească scopurile reuniunii. În fine: „Auch die gr. unierten Geistlichen haben sich im Allgemeinen für die Propagierung des Kulturvereines erklärt.” Pe românește: Și preoții gr. uniți s'au dechiarat că în general vor propaga maghiarizarea.

După cât scim noi în Ardeal preoții „gr. uniți” sunt toți români.

Să se fie dechiarat ei oare pentru maghiarizare „im Allgemeinen”?

* (Bibliografie) Memoriu asupra învățământului superior în Moldova cu ocaziunea aniversării de 50 de ani a înființării acestui învățământ, 16 Iunie 1885. de A. D. Xenopol profesor de istoria romanilor la universitatea din Iași. Iași 1885. Tipografia națională, strada V. Alesandri. Octav 154 de pagini.

„Candela,” Jurnal bisericesc literar, Nr. 7. 1 Iuliu 1885. Anul IV. Cuprinsul textului român. Vi-eața și scrierile lui Dositeiu metropolitul Moldovei. Unirea românilor din Transilvania sub Leopold I. Omiliă pentru serbarea sântilor Apostoli Petru și Pavel. Cronică.

„Convorbiri literare” Nr. 4. Anul XIX. Cuprinsul. Ioan Ghica. Corespondență către Vasile Alecsandri. (Scrisoarea XX.) B. P. Hașdău. „Așa” specimen din „Magnum Etymologicum Romaniae.” T. M. Statistica sinuciderilor. D. Onciul: Dare de seamă critică despre „Teoria lui Rössler, studii asupra stăruinței românilor în Dacia Traiană de A. D. Xenopol.” (Urmare.) X. C. Gheorghiu; Studii de literatura franceză La Fontaine; M. Eminescu: Sara pe Deal (poesie.) C. A. Cuza: Amintire, (poesie.) I. N. Roman: La pădure (poesie.) Corespondență. Bibliografii.

* (Mulțămită publică.) (Continuare din Nr. 73.) Orăștie: Dl Dr. Ioane Mihu 5 fl., dl Simion Corvinu 1 fl., dna Victoria Erdelyi 2 fl., dna Elena Nemeș 50 cr. — Suma 8 fl. 50 cr.

Sz.-Sebeș: Dșoara Elena Onițu, collect. 1 fl. 50 cr., dl Ioan Casioțan 20 cr.; Ghibu Simion 20 cr., N. Beu 50 cr., Ioachim Cărpeneșan 20 cr., Ioan Paraschiv 1 fl., I. T. 50 cr., O. M. 20 cr., N. N. 20 cr., Balomiri 10 cr., I. A. 1 fl., dna Sofia Onițu 1 fl., Ioan Ūveges 1 fl., Alois Cok 20 cr., dl Ganea 20 cr. — Suma 8 fl.

Alba-Iulia: George Popu 2 fl.

Beriu: Dl Demetriu Iosif colectant 1 fl., Samuil Trifon 1 fl., Vasile Pop 50 cr., dl Costescu Nicolae 50 cr. — Suma 3 fl.

Maros-Vásárhely: Dșoara Valeria Manu, colectantă, dl Rudolf Eogarasi 2 fl., Iuliu Szilasy 1 fl., Petelei Jenő 1 fl., Iosif Pop 1 fl., A. Stoica 2 fl., Andrei Inancu 2 fl., N. N. 50 cr., dșoara Letiția Moldovan 1 fl., dșoarele Hermina și Valeria Manu 2 fl., dl Alesandru Fülöp 1 fl., dl Servian Popoviciu 2 fl., dnul Zachariă Chihorean 1 fl., N. N. 50 cr. — Suma 17 fl.

Blaș: Dna Cleopatra Brandușan 1 fl., dnul Ioane Fekete 2 fl., F. C. 2 fl., dl Csato 1 fl., Oare cine 1 fl., I. Meltoli 1 fl., dna Ida Csátó n. Rajiu 1 fl., dna Maria Tipograf 1 fl. — Suma 10 fl.

(Va urma.)

Mult pentru puțin, aceasta este devisa timpului nostru, și ca exemplu cităm piulele cunoscutului apotecar R. Brandt. Cu spese de 3 cr. pe di și poate omul curăți trupul în modul cel mai plăcut, sigur și nevătămătoriu, prevenind unei tabere de boale. Fie-care adevărată cutie este cu 70 cr. în apotecă, și ea etichetă are o cruce albă în materie roșie și inițialele R. Brandt.

Nr. 142.

[1048] 3—3

CONCURS.

Devenind vacante ambe posturile de învățători la școala noastră confesională gr. or. din Porcesti, prin aceasta se scrie concurs pentru întregirea lor.

Emolumentele împreună cu aceste posturi sunt câte 300 fl. v. a. anual și cuartir natural.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și subterne cere-urile concursuali instruite conform pre- scrișelor în vigoare la oficiul proto- presbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig Felek) până la 9 August a. c. st. vechiu.

În conțelegere cu comitetul parochial
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Avrig 11 Iuliu, 1885.

Ioan Cădea,
administr. protopresb.

Nr. 114.

[1049] 3—3

CONCURS.

Devenind vacante trei posturi de învățători la școala noastră capitală gr. or. română din Avrig prin acea- sta se scrie concurs pentru întregi- rea lor.

Emolumentele împreună cu ace- ste posturi sunt câte 300 fl. v. a. anu- ali și cuartir natural.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și subterne cere- rile concursuali instruite conform pre- scriptelor din vigoare, în special cu atestat de calificare pentru școa- lele capitale, la oficiul protopresbite- ral gr. or. al Avrigului (posta Avrig Felek) până la 26 Iuliu a. c. st. v.

În conțelegere cu comitetul parochial.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Avrig, 1 Iuliu 1885.

Ioan Cădea,
administr. protopresb.

Nr. 358.

[1046] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învê- țătorești mai jos însemnate dela școala capitală gr. or. din Veneția inferioară se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

a) Postul de învățător primariu cu salariu anual de 350 fl. v. a. sol- vibil în rate lunari anticipative 8 or- gii lemne de foc și cuartir liber în edificiul școlii.

b) Postul de învățătoriu secun- dar cu salar anual de 250 fl. v. a. solvibil în rate lunari anticipative 6 orgii lemne de foc și cuartir liber în edificiul școlii.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au a-și subterne su- plicele lor instruite conform legilor în vigoare cătră subscrisul oficiu până la termenul sus indicat.

Făgăraș, 22 Iunie, 1885

Oficiul protopresbiteral al trac- tulni Făgărașului.

În conțelegere cu eforia școlii capi- tale din Veneția inferioară.

Iuliu Dan,
admini-str. protopresb.

Nr. 164.

[1053] 2—3

Prolungire de concurs.

Pentru vacanta parochie „For- nadia“ protopresbiteratul Geoagiu- lui I., concursul publicat în Nrii „Te- legrafului Român“ 54, 55 și 56, 1885 se prolungește cu 15 zile dela datul primei publicări.

Hondol, 24 Iunie, 1885.

În conțelegere cu comitetul parochial
concernent.

Vasile Pipos,
protop.

Nr. 455.

[1045] 3—3

CONCURS.

Devenind vacante stațiunile de învățătoriu din comunele mai jos în- semnate ale protopresbiteratului Bra-

nului, pentru întregirea acestora se publică concurs cu termen de 30 zile dela datul de jos.

1. Cristian, pentru clasa II cu salariu anual de 330 fl. v. a. plă- tibil din cassa alodială.

2. Vledenii, pentru clasa I cu salariu anual de 150 fl. v. a. din cassa comunală, cuartir liber și lemne pen- tru foc.

Doritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi, vor așterne petițiunile lor instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul mai sus indicat.

Zernești în 16 Iunie 1885.

În conțelegere cu comitetul parochiale
concerninte.

Oficiul protopresbiteral al Branului.
Traian Mețian,

Nr. 352.

[1055] 2—3

Prolungire de concurs.

Pentru ocuparea postului de pa- roch în vacanta parochie de clasa a III-a Voivodenii-mari, protopres- biteratul Făgărașului se scrie con- curs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Dela 100 familii câte o ferdela ovės de familie, precum și venitele stolare de preste an, staverite în șe- dința comitetului din 25 Maiu a. c. cari toate la oaltă dau suma de 370 fl. 45 cr.

Doritorii de a competa la acea- stă parochie au a-și așterne suplicele lor în termenul mai sus arătat, instru- ite conform statutului organic, subscri- sului oficiu protopresbiteral.

Făgăraș, 18 Iunie, 1885.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere
cu comitetul parochial

Iuliu Dan,
adm. prot.

Concurs de licitațiune.**In 20 Iuliu (1 August)**

a. c. se va ținea în comuna **Albac**, protopopiatul Câmpeni, licitație mi- nuendă verbal și cu oferte pentru **clădirea unei biserici greco- orientale.**

Prețul strigării este **8524 fl. 96 cr. v. a.**, ear doritorii de a licita sunt îndatorați a depune un va- diu de 10%, care va servi ca garan- ția până după finirea și predarea lu- crului ca acceptabil prin un expert.

Ofertele sunt a se adresa oficiu- lui parochial gr. or. din Albac posta ultimă Câmpeni (Topánfalva) — unde se pot vedea și planurile, prelimina- riele și condițiunile mai detaiate de clădire.

[1051] 2—3

Licitațiunea, se va ținea în ziua defiptă la **10 oare a. m. în edi- fiul școlii din loc.**

Din ședința comitetului parochial ținută în Albac în 16 Iunie 1885.

Ioane Todea, **Teodor Pașca,**
parochul locului. not. comit. parochial.

Nr. 3681 tkvi 1885.

[1056] 1—1

Póthirdetmény.

A n. enyedi kir. járásbíróság mint te- lekkönyvi hatóság közírré teszi, miszerint a Mendel Aron örményszékési lakos végre- hajtatónak Lupea Kosztándin illetve hagy- téka végrehajtást szenvedő elleni 164 firt 30 kr. s. jár. iránti végrehajtási ügyében 271—1885 sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben az örményszékési 271 sz. tjkvben A + 1—27 rsz. fekvőkölbi jutaléka 917 firt kikiáltási árban örményszékés közszeg előjárósági he- lyliségebe **1885 augusztus 5-én d. e. 10 órájára** kitűzött árverés az 1881: LX. t. cz. 167. §-a alapján a n. szebeni Albina taka- rék és hitelintézet végrehajtató érdekében is 329 firt tőke követelése s járulékal kielé- gitése végett megtartani fog.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságtól.

N. Enyeden 1885 július 14-én.

Csernátany Vajda,
kir. járásbíró.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa mică—Sibiu					
	Tren omnibus	Tren accele- rat	Tren omnibus	Tren de per- soane		Tren de per- soane	Tren accele- rat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren accele- rat	Tren de per- soane	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de per- soane	Tren accele- rat		Tren de per- soane	Tren omnibus	Tren de per- soane	Tren omnibus			
Viena	—	7.15	—	—	București	—	5.—	7.45	—	Viena	7.15	11.—	—	Teiuș	11.09	3.56	—	—	Copșa mică	—	—	3.02	1.11		
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	Predeal	—	9.47	12.50	—	Budapesta	1.45	8.05	8.—	Alba-Iulia	11.56	4.27	—	—	Șeica mare	—	—	3.30	1.32		
Szolnok	11.22	3.51	7.29	9.26	Timiș	—	10.11	1.40	—	Szolnok	4.02	11.02	12.—	Vințul de jos	12.20	4.53	—	—	Loamneș	—	—	3.47	2.01		
P. Ladány	2.25	5.28	8.27	11.40	Brașov	—	10.44	2.27	—	Arad	7.53	3.37	5.55	Șibot	12.25	5.19	—	—	Ocna	—	—	4.09	2.24		
Oradea-mare	5.33	6.46	—	1.28	{	6.22	10.51	2.55	{	—	4.—	6.05	Orăștia	1.19	5.41	—	—	Sibiu	—	—	4.26	2.44			
	—	—	—	1.52		7.01	11.18	3.38		—	4.13	6.19	Simeria (Piski)	1.48	6.08	—	—	Sibiu — Copșa mică							
Várad-Velence	—	—	9.45	2.—	Feldioara	7.33	11.36	4.17	—	Glogovaț	—	4.38	6.46	Deva	2.35	6.39	—	—	Sibiu	—	—	10.25	11.47		
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—	Gyorok	—	4.51	7.—	Branicica	3.04	7.04	—	—	Ocna	—	—	10.46	12.05		
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	Homorod	8.45	12.23	5.42	—	Radna-Lipova	—	5.10	7.23	Ilia	3.36	7.29	—	—	Loamneș	—	—	11.09	12.29		
Rév	—	7.42	11.36	3.18	Hașfalău	10.10	1.19	7.37	—	Conop	—	5.38	7.51	Gurasada	3.50	7.41	—	—	Șeica mare	—	—	11.32	12.50		
Bratca	—	—	12.10	3.41	Sighișoara	10.39	1.37	8.21	—	Bérvava	—	5.57	8.10	Zam	4.25	8.12	—	—	Copșa mică	—	—	11.52	1.07		
Bucia	—	—	12.43	4.01	Elisabetopol	11.19	2.05	9.05	—	Soborșin	—	6.42	8.58	Soborșin	5.09	8.49	—	—	Cucerdea — Oșorheiu						
Cucia	—	8.31	1.31	4.26	Mediaș	11.54	2.25	9.43	—	Zam	—	7.14	9.28	Bérvava	5.56	9.29	—	—	Cucerdea	4.40	10.00	3.50	12.19		
Huedin	—	9.01	2.56	5.08	Copșa mică	12.37	2.41	10.02	—	Gurasada	—	7.43	9.56	Conop	6.18	9.49	—	—	Cheța	5.10	10.31	4.21	12.50		
Stana	—	—	3.29	5.27	Micăsasa	12.56	—	6.06	—	Ilia	—	8.01	10.17	Radna-Lipova	6.57	10.23	6.14	—	Luduș	5.31	10.53	4.43	1.12		
Aghireș	—	—	4.—	5.50	Blaș	1.30	3.13	6.20	—	Branicica	—	8.21	10.38	Pauliș	7.12	10.37	6.30	—	M. Bogat	5.41	11.03	4.43	1.22		
Ghirbou	—	—	4.18	6.02	Crăciunel	1.45	—	6.59	—	Deva	—	8.47	11.05	Glogovaț	7.27	10.52	6.47	—	Cipeu-Iernut	6.18	11.44	5.31	2.03		
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24	Teiuș	2.34	3.45	7.15	—	Simeria (Piski)	—	9.40	11.55	Arad	7.56	11.18	7.17	—	Kerelő-Sz.-Pál	6.33	12.00	5.46	2.18		
Cluș	{	—	10.01	5.05	Aiud	2.55	4.01	8.—	—	Orăștia	—	10.10	12.24	{	8.10	11.32	7.32	{	Nireșteu	6.56	12.26	6.10	2.45		
		12.05	10.16	—	7.03	Vințul de sus	3.17	—	8.29	—	Șibot	—	10.34		12.53	8.10	12.20		8.10	Oșorheiu	7.15	12.46	6.30	3.05	
Apahida	12.31	—	—	7.26	Uioara	3.24	—	8.55	—	Vințul de jos	—	11.04	1.22	Szolnok	2.39	4.53	12.—	—	Oșorheiu — Cucerdea						
Ghiriș	2.16	11.25	—	8.54	Cucerdea	3.36	4.29	9.04	—	Alba-Iulia	—	11.21	1.40	Budapesta	7.10	8.16	2.10	—	Oșorheiu	6.34	12.06	8.45	12.25		
Cucerdea	3.32	11.45	—	9.43	Ghiriș	4.11	4.50	9.32	—	Teiuș	—	12.05	2.24	Viena	—	6.05	8.—	—	Nireșteu	6.55	12.27	9.06	12.55		
Uioara	3.41	—	—	9.51	Apahida	5.36	—	10.32	—	Simeria (Piski) — Petroșeni					Arad — Timișoara					Cucerdea — Oșorheiu					
Vințul de sus	3.50	—	—	9.58	{	6.08	6.08	12.59	8.—	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Aiud	4.25	12.08	—	10.24		Nadisul ung.	6.29	—	—	8.34	Tren omnibus					Tren omnibus					Tren omnibus				
Teiuș	5.10	12.29	—	10.59	Ghirbou	6.45	—	—	8.59	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Crăciunel	5.44	—	—	11.28	Aghireș	7.—	—	—	9.56	Tren omnibus					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Blaș	6.02	12.57	—	11.44	Stana	7.26	—	—	10.16	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	Huedin	7.48	7.14	—	11.04	Tren omnibus					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Copșa mică	7.—	1.32	5.40	1.01	Cucia	8.28	7.43	—	12.17	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Mediaș	—	1.45	6.01	1.22	Bucia	8.47	—	—	12.47	Tren omnibus					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Elisabetopol	—	2.06	6.40	1.56	Bratca	9.06	—	—	1.21	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Sighișoara	—	2.38	7.35	2.44	Rév	9.26	8.22	—	2.05	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Hașfalău	—	2.50	8.01	3.02	Mező-Telegd	10.01	8.48	—	3.08	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Homorod	—	3.48	10.05	4.41	Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Agostonfalva	—	4.19	11.02	5.30	Várad-Velence	10.30	—	—	3.55	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Apatia	—	4.34	11.37	6.03	{	10.37	9.13	—	4.06	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane					
Feldioara	—	4.53	12.32	6.35		Oradea-mare	10.51	9.18	10.37	—	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane				
Brașov	{	—	5.20	1.09	7.14	P. Ladány	12.50	10.38	1.45	5.35	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane				
		—	5.30	1.50	—	Szolnok	3.06	12.14	5.34	8.22	Tren de per- soane					Tren de per- soane					Tren de per- soane				
Timiș	—	6.07	2.48	—	Budapesta	6.—	2.10	10.05	10.30	Petroșeni	6.49	9.33	5.28	Timișoara	6.07	12.25	5.00	—	Ghiriș	5.19	—	10.37	4.16		
Predeal	—	7.30	3.23	—	Viena	3.—	8.—	6.05	—	Banița	7.27	10.14	6.06	Mercuzifalva	6.40	1.16	5.56	—	Turda	5.40	—	11.04	4.87		
București	{	—	11.35	9.40	—	{	—	—	—	Crivadia	8.06	10.54	6.45	Orézifalva	6.51	1.34	6.07	—	Turda — Ghiriș						
		—	—	—	—		Pui	8.50	11.37	7.25	Vinga	7.08	2.04	6.32	—	Tren de per- soane									
										Hațeg	9.13	12.17	8.02	Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53	Turda	8.20	—	1.41	10.10			
										Streiu	10.16	12.58	8.44	Aradul nou	7.40	2.54	7.24	Ghiriș	8.41	—	2.06	10.38			
										Simeria	10.53	1.35	9.15	Arad	7.50	3.10	7.40								

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.